

Елена Хаджиева

Недка Гарибова

Андреана Ефимова

Български език

ЗА ЧУЖДЕНЦИ

ОБЩ КУРС

РАБОТНА ТЕТРАДКА

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

Авторско участие:

Елена Хаджиева – уроци №: 6, 7, 8, 9, 10, 21, 22, 23, 24, 25
 Недка Гарибова – уроци №: 11, 12, 13, 14, 15, 26, 27, 28, 29, 30
 Андреана Ефтимова – уроци №: 1, 2, 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 20

Български език за чужденци. Работна тетрадка
 начален курс

© Елена Любомирова Хаджиева, Недка Лазарова Гарибова, Андреана Борисова Ефтимова, автори, 2006 г.
 © Татяна Викторвна Станкулова – дизайн, 2006 г.
 © Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, 2006 г.

ISBN-10: 954-07-2410-4
 ISBN-13: 978-954-07-2410-2

1 Попълнете с форми на глагола съм! Работете по модела:

Модел: Вие преподавателка ли сте? Да, преподавателка **съм**.
 А той? Той също е преподавател.

1. Вие колеги ли сте?
А те?	Да,
Те също
2. Георгиос студент ли е?
А Мария?	Да,
Тя също
3. Ти българин ли си?
А те?	Да,
Те също
4. Вие гърци ли сте?
А Георгиос?	Да,
Георгиос също
5. Господин Велев преподавател ли е?
А вие?	Да,
Ние също
6. Госпожа Петрова българка ли е?
А Вие, господине?	Да,
Аз също

2 Задайте въпроси по модела:

- Модел:* – Вие преподаватели ли сте? Да, ние сме преподаватели.
1. –	Да, Петър е българин.
2. –	Да, Георгия е кипърка.
3. –	Да, те са колеги.
4. –	Да, аз съм студент.
5. –	Да, г-жа Петрова е преподавателка.
6. –	Да, аз съм преподавател.
7. –	Да, ние сме гърци.

3 Попълнете празните места по модела:

Модел: Вие от Кипър ли сте? **Не, не сме от Кипър.**
 А откъде сте? **Ние сме от България.**

1. Те от Турция ли са?
.....?	Не,
..... от Гърция.
2. Мария от Унгария ли е?
.....?	Не,
..... от България.

3. Ти от Италия ли си?
.....?
4. Вие, г-жо Петрова, от Гърция ли сте?
.....?
5. Георгиос от Англия ли е?
.....?
6. Вие от Русия ли сте?
.....?
7. Те от София ли са?
.....?

- Не,
..... от Испания.
- Не,
..... от България.
- Не,
..... от Гърция.
- Не,
..... от Франция.
- Не,
..... от Атина.

4 Попълнете с въпросително-отрицателните форми на глагола съм! Работете по модела:

Модел: Аз съм кипърка.

А ти не си ли кипърец?

1. Той е българин.
2. Г-н Велев е преподавател.
3. Те са колеги.
4. Ние сме студенти.
5. Мария е студентка.
6. Вие сте колеги.
7. Аз съм грък.
8. Те са в една група.

- А тя?
- А г-жа Петрова?
- А вие?
- А те?
- А Георгиос?
- А ние?
- А ти?
- А аз в същата група?

5 Работете по модела:

Модел: Аз се казвам Мария.

А той как се казва?

1. Аз Иван.
2. Той Георгиос.
3. Ние Петър и Димитър.
4. Те семейство Велеви.
5. Тя Мария.
6. Вие Соня и Ева.
7. То Боби.

- А тя?
- А те?
- А ти?
- А вие?
- А той?
- А то?
- А те?

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Мария е студентка. Тя следва психология. Петър също е студент. Той е колега на Мария. Те учат в една група. Георгиос е от Гърция и говори малко български език.

1 Изберете подходящата форма на глаголите *имам* или *нямам*! Работете по модела:

Модел: Аз нямам лекции.

И ти ли нямаш?

Не, аз имам.

1. Майк няма учебник. И тя? Не, тя
2. Те нямат моливи. И ти? Не, аз
3. Вие нямате преподавателка. И той? Не, той
4. Ние нямаме пари. И вие? Не, ние
5. Ти нямаш време. И те? Не, те
6. Аз нямам книга. И Вие? Не, аз
7. Мария няма тетрадка. И ние? Не, вие
8. Ти нямаш стол. И тя? Не, тя

2 Работете по модела! Употребете въпросителните думи:

Модел: Кой ме търси?
Кое момче?
Какво е то (по професия)?

Едно момче.
Момчето от Кипър.
Студент.

кой

1. Кой ме търси?
..... жена?
.....?

Една жена.
Жената от Гърция.
Преподавателка.

коя

2. Кой ме търси?
..... мъж?
.....?

Един мъж.
Мъжът от Испания.
Преподавател.

кое

3. Кой ме търси?
..... колеги?
.....?

Едни колеги.
Колегите от Кипър.
Студенти по право.

какъв

4. Кой ме търси?
..... момиче?
.....?

Едно момиче.
Момичето от Унгария.
Учителка.

каква

5. Кой ме търси?
..... приятели?
.....?

Едни приятели.
Приятелите от Италия.
Преподаватели.

какво

6. Кой ме търси?
..... студент?
.....?

Един студент.
Студентът от Америка.
Студент по журналистика.

какви

3 Употребете необходимите съществителни имена за национална принадлежност!
Работете по модела:

Модел: – Аз съм от България.
– Извинете, не говоря добре български. **Какъв сте Вие?**

– **Българин.**

1. – Той е от Китай.
– Извинете, не говоря добре български. е той?
–
2. – Моника е от Италия.
– Извинете, не говоря добре български. е тя?
–
3. – Дейвид и Анди са от Америка.
– Извинете, не говоря добре български. са те?
–
4. – Г-н Вернер е от Германия.
– Извинете, не говоря добре български. е той?
–
5. – Г-жа Ганева е от България.
– Извинете, не говоря добре български. е тя?
–
6. – Майката и детето са от Полша.
– Извинете, не говоря добре български. са те?
–
7. – Ние сме от Русия.
– Извинете, не говоря добре български. сте вие?
–
8. – Аз съм от Индия.
– Извинете, не говоря добре български. сте Вие?
–

4 Употребете показателните местоимения *този, тази, това, тези!* Работете по моделите:

Модел: Каква е **тази** жена? **Тази** жена е туркиня.

1. Какъв е студент? е кипърец.
2. Какви са хора? са французи.
3. Какво е момиче? е англичанка.

4. Каква е преподавателка? е французайка.
5. Какви са колеги? са от Бразилия.
6. Какво е дете? е от Япония.

Модел: Мястото свободно ли е? **Не, това място е заето.**

1. Студентите заети ли са? Не, са свободни.
2. Таксито свободно ли е? Не, е заето.
3. Колегите свободни ли са? Не, са заети.
4. Масата свободна ли е? Не, е заета.
5. Столът зает ли е? Не, е свободен.
6. Стаята свободна ли е? Не, е заета.
7. Лекарят зает ли е? Не, е свободен.

5 Прочетете информацията! Решете логическата задача:

Светла не е от България, но не е и от Полша.
Мишел не е от Англия, а е французайка.
Филип е руснак и е брат на Светла.
Джон учи във Франция, но не е французин.
Дейвид е от Англия и учи с Джон във Франция. Те са от една държава.

Какви са Светла, Мишел, Филип, Джон и Дейвид?

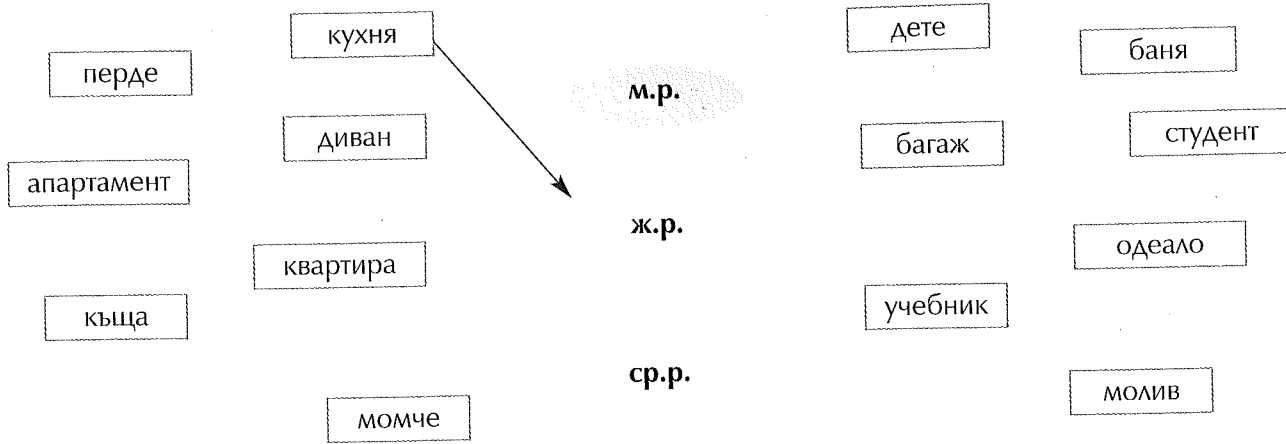
- Светла е от Тя е
- Мишел е от Тя е
- Филип е от Той е
- Джон е от Той е
- Дейвид е от Той е

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Мария и Надя са студентки. Те са българки. Надя е студентка по право. Георгиос е грък и учи български език. Мария поздравява Георгиос. Тя запознава Георгиос с Надя. Георгиос поздравява Майк. Майк е англичанин и следва журналистика. Той няма лекции, но търси преподавателката си, г-жа Ганева. Георгиос представя Майк на Мария и Надя.

1 Определете рода на следните съществителни имена:

2 Съгласувайте по род и число прилагателните имена със съществителните!
Работете по модела:

Модел: Какво антре имат семейство Петрови? (тесен, тясна, тясно, тесни)
Семейство Петрови имат **тясно антре**.

- Каква квартира търси Димитра? (удобен, удобна, удобно, удобни)
.....
- Какъв е апартаментът на семейство Петрови? (светъл, светла, светло, светли; удобен, удобна, удобно, удобни)
..... и
- Какво е пердето? (бял, бяла, бяло, бели)
.....
- Какво е бюрото? (нов, нова, ново, нови)
.....
- Каква е стаята? (широк, широка, широко, широки)
.....
- Каква е кухнята? (модерен, модерна, модерно, модерни)
.....
- Какво е огледалото? (кристален, кристална, кристално, кристални)
.....
- Какъв е диванът в хола? (голям, голяма, голямо, големи; кожен, кожена, кожено, кожени)
..... и

3 Употребете показателните местоимения за отдалечени предмети!
Работете по модела:

Модел: Този апартамент е голям.

А онзи голям ли е?

1. Този диван е скъп.	А	онзи
2. Тази стая е широка.	А	онази
3. Този стол е хубав.	А	оноба
4. Тези пердета са светли.	А	онези
5. Това огледало е ново.	А	
6. Тази картина е интересна.	А	
7. Тези тапети са жълти.	А	
8. Това шкафче е за баня.	А	

4 Попълнете празните места с подходящи числителни имена:

- Мария има (2) телефона.
- Апартаментът на г-жа Петрова има (5) стаи, антре, баня и тоалетна.
- У нас има (1) стая за гости.
- Мария е в (I) курс.
- Намирам (10) обяви за квартира в София.
- Колко стола има в стаята ти? – (3) стола.
- Димитра отива в (III) поликлиника.
- В хола има (6) картини.
- Г-жа Венкова има (4) деца и голяма къща с (9) стаи.
- Димитра звъни на (VI) врата.
- Този блок има (10) етажа, а онзи – (5).
- Георгиос живее на (II) етаж.

5 Напишете обява, че си търсите жилище! Ето обяви от вестник:

В. „Сера“, Обяви, «[hyperlink mailto:ADV@SEGABG.COM](mailto:ADV@SEGABG.COM)», 20 юли 2004 г.

Търси под наем

Гръцки студент наема 2-стаен Младост, Дианабад, Мусагеница, Дървеница. 953-04-22
Немски бизнесмен наема 2-, 3-стаен, лукс, Изток, Гео Милев, Изгрев. Спешно. 953-31-73
Две студентки наемат 2-стаен, обзаведен, Център, Лозенец, Оборище. Спешно. 954-33-35
Семейство наема луксозен 3-стаен, Център, Лозенец, Стрелбище. Спешно. 9533173.

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Димитра е от Солун. В Солун живее в голяма и хубава къща. Сега Димитра е студентка в Софийския университет. Тя наема стая в апартамента на семейство Петрови. Апартаментът е нов и модерен и е на третия етаж. Има антре, хол, две спални, детска стая, кухня, баня и тоалетна. Има и два балкона с цветя. Детската стая е широка и удобна. Димитра наема стаята и оставя багажа си.

* * *

Джон е англичанин. В Лондон има хубава къща на два етажа. Сега Джон си търси квартира. Той иска апартамент с една стая, хол, кухня, баня и тоалетна. Джон отива в апартамента на господин Петров в квартал „Младост“. Апартаментът е на втория етаж. Наемът е нормален – 150 евро плюс парно, топла и студена вода, ток и телефон. Стаята на Джон е много светла и чиста. Банята е нова и луксозна. Джон харесва апартамента и го наема.

Урок

4

1. Образувайте множествено число на съществителните имена!

Модел: Ето, вземи един учебник!

Имам много учебници.

1. Ето, вземи една тетрадка!	Имам много
2. Ето, вземи едно цвете!	Имам много
3. Ето, вземи един бележник!	Имам много
4. Ето, вземи една книга!	Имам много
5. Ето, вземи един речник!	Имам много
6. Ето, вземи един молив!	Имам много
7. Ето, вземи една чанта!	Имам много
8. Ето, вземи едно копче!	Имам много
9. Ето, вземи един плик!	Имам много
10. Ето, вземи едно огледало!	Имам много

2. Попълнете празните места, като използвате бройната форма на съществителните имена от м.р.:

Модел: Нямам учебник.

Вземи! Имам два учебника.

1. Нямам стол.	Вземи! Тук има пет
2. Нямам лист.	Вземи! Имам няколко
3. Нямам речник.	Вземи! Имам два
4. Нямам плик.	Вземи! Имам десет
5. Нямам молив.	Вземи! Имам четири

6. Нямам вестник.	Вземи! Имам два
7. Нямам бележник.	Вземи! Имам шест
8. Нямам часовник.	Вземи! Имам два

3. Отговорете на въпросите, като употребите необходимите числителни и съществителни имена. Работете по модела:

Модел: Колко преподаватели имаш?

(3) Трима преподаватели.

1. Колко студенти имаш?	(5)
2. Колко ученици имаш?	(4)
3. Колко професори имаш?	(6)
4. Колко приятели имаш?	(3)
5. Колко съквартиранти имаш?	(2)
6. Колко адвокати познаваш?	(5)
7. Колко лекари познаваш?	(2)

4. Попълнете празните места с кратките винителни форми на личното местоимение! Работете по модела:

Модел: Къде е Димитра?

Ето я, на прозореца.

1. Къде е Майк?	Ето, в стаята.
2. Къде е преподавателят?	Ето, пред дъската.
3. Къде са студентите?	Ето, в аудиторията.
4. Къде е момчето?	Ето, на балкона.
5. Къде сте Вие, г-н Петров?	Ето, в кабинета.
6. Къде е Мария?	Ето, на лекции.
7. Къде сте вие?	Ето, на двора.
8. Къде съм аз?	Ето, на снимката вдясно.
9. Къде си ти?	Ето, тук съм.
10. Къде е детето?	Ето, в детската стая.

5. Довършете изреченията по модела:

Модел: Може ли да взема чашите?

Моля, вземи ги! Вземете ги!

1. Може ли да дам тетрадката?	Моля,!
2. Може ли да съблека якето?	Моля,!
3. Може ли да уча български език?	Моля,!
4. Може ли да облека блузата?	Моля,!
5. Може ли да повторя уроците?	Моля,!
6. Може ли да чета упражнението?	Моля,!

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Майк отива на гости на Димитра в новата квартира. Той носи цветя. Димитра показва на Майк новото си жилище. В стаята има много книги на гръцки, английски и френски език, учебници по български език, тетрадки, различни учебници и енциклопедии. Димитра учи български език в група от 10 души – петима студенти и пет студентки. Димитра има и хазаи. Г-жа Петрова е лекарка, а г-н Петров е адвокат. В момента те са на работа.

* * *

Ана работи като секретарка в италианска фирма. Тя превежда от български на италиански документи на фирмата. Ана говори отлично италиански език. Офисът на Ана е светъл и много модерен. Там има бюро, компютър, етажерка, машина за кафе и ксерокс. Тя работи на половин ден, защото е студентка и ходи на лекции. Ана следва италианска филология и иска да отиде в Италия и в много други страни.

Урок

5

1 Попълнете с думи числителните бройни имена, дадени в скобите:

1. В залата има (78) души.
2. В урока има (15) упражнения.
3. Книгата има (93) страници.
4. Учебникът има (30) урока.
5. Тетрадката има (60) страници.
6. В стаята има (16) стола.
7. На лекции ходят (56) души.
8. Денонощието има (24) часа.

2 Съгласувайте по род и число прилагателните имена със съществителните! Работете по модела:

Могел: В агенцията има бюро. (стар)

То е старо.

1. В стаята има легло. (мек)
2. Ние учим урок. (дълъг)
3. Георгия чете книга. (италиански)
4. Джон има квартира. (хубав)
5. Вие пишете с химикалки. (син)
6. Те са студенти. (добър)
7. Димитра има къща. (голям)
8. Преподавателката има деца. (малки)

.....

3 Отговорете на въпросите, като употребите формите на глагола СЪМ в бъдеще и минало време! Работете по модела:

Могел: Вие къде бяхте вчера?
 А утре къде ще бъдете?

Бяхме на кино.
 Ще бъдем на опера.

1. Ти къде беше вчера?

2. Той къде беше вчера?

3. Вие, г-н Петров, къде бяхте вчера?

4. Студентите къде бяха вчера?

5. Мария къде беше вчера?

6. Ние къде бяхме вчера?

7. Вие къде бяхте вчера?

4 Напишете изреченията с конструкции трябва да или искам да във всички лица в ед. и мн. число:

Могел: Искам да видя лалетата в Холандия.
 Трябва да видя лалетата в Холандия.

1. (Ти) Искаш да видиш лалетата в Холандия.
Трябва да видиш лалетата в Холандия.
(Той/Тя)	2. Искам да посетя пирамидите в Египет.
Трябва да посетя пирамидите в Египет.
(Ти)
(Ние)	(Той/Тя)
(Вие)	(Ние)
(Те)	(Вие)
	(Те)

3. Искам да се разходя по Великата китайска стена.

Трябва да се разходя по Великата китайска стена.

(Ти)

.....

(Той/Тя)

.....

(Ние)

.....

(Вие)

.....

(Те)

.....

4. Искам да направя снимка на лъвовете в Серенгети, Кения.

Трябва да направя снимка на лъвовете в Серенгети, Кения.

(Ти)

.....

(Той/Тя)

.....

(Ние)

.....

(Вие)

.....

(Те)

.....

5. Искам да разгледам Тадж Махал в Индия.

Трябва да разгледам Тадж Махал в Индия.

(Ти)

.....

(Той/Тя)

.....

(Ние)

.....

(Вие)

.....

(Те)

.....

6. Искам да почивам на Копакабана в Бразилия.

Трябва да почивам на Копакабана в Бразилия.

(Ти)

.....

(Той/Тя)

.....

(Ние)

.....

(Вие)

.....

(Те)

.....

5 Съставете изречения по модела:

Модел: Аз нямам молив.

Дайте ми един.

1. Семейство Петрови нямат телевизор.

Купете един.

2. Георгиос няма списание.

Подарете едно.

3. Мария и Надя нямат моливи.

Дайте някакви.

4. Ние нямаме квартира.

Намерете някаква.

5. Петя няма тетрадка.

Дайте една.

6. Детето няма играчки.

Купете някакви.

7. Иван няма билет.

Купете един.

8. Г-жа Велева няма книга.

Предложете една.

9. Момичето няма цветя.

Подарете някакви.

10. Аз нямам сок.

Донесете един.

Диктовки

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Георгиос се обажда на Иван рано сутринта. Той иска да замине за Гърция и трябва да си купи билет за самолета. Самолетът излита в 8 часа и 20 минути. Георгиос трябва да отиде на аерогарата два часа по-рано, в шест и половина. Иван иска да закара Георгиос на летището и да му даде българско списание за четене по време на полета.

* * *

Кристина иска да пътува до Пловдив. Тя отива на гише „Информация“ и пита какви влакове има за Пловдив. Има два бързи влака в три без двадесет и пет и в шест часа следобед, един експрес в двадесет и два часа и един пътнически в двадесет часа. Експресът пътува бързо, за час и половина стига до Пловдив. Кристина си купува студентски билет със запазено място в купе за непущачи. Тя пие кафе на гарата и купува сандвич, минерална вода и списание за четене. След това се качва във влака.

Урок 6

1 Поставете определителните членове, където е необходимо:

1. Стадион..... е препълнен. На стадион.... ще се играе интересен мач.

2. Филм... е нов. Кой е режисьор на филм.....?

3. Влак..... пристига със закъснение. Чакам дълго влак.... .

4. Син..... им е ученик. Ще ходят със син.... си на море.

5. Не се явяваме на изпит..... . Изпит.... е труден.

6. Посреща ги сервитьор..... . Дават поръчката си на сервитьор..... .

7. Качва се в трамвай..... . Този трамвай.... е препълнен.

2 Поставете определителните членове, където е необходимо:

Модел: Времето е топло. Облечи си жълтата рокля! Не, по-добре е червената рокля.

1. Обуй си черния панталон!	Не, по-добре е	панталон.
2. Сложи си памучната шапка!	Не, по-добре е	шапка.
3. Облечи си шарения бански!	Не, по-добре е	бански.
4. Облечи си сивия пуловер!	Не, по-добре е	пуловер.
5. Обуй си кафявите обувки!	Не, по-добре е	обувки.
6. Облечи си копринената блуза!	Не, по-добре е	блуза.
7. Сложи си бялото сако!	Не, по-добре е	сако.

3 Образуйте съществителни от посочените числителни имена:

1. Кой трамвай чакаш?	Чакам (6)
2. Колко имаш на изпита?	Имам (5)
3. С кой тролей пътуваш до хотел „Плиска“?	Обикновено с (8)
4. Довечера ще играем бридж.	Нашата (4) е готова.
5. Ани и Петър са отскоро заедно.	Да, те са хубава (2)
6. Не преписвайте!	Ще ви пишат (1)

4 Отговорете на въпросите по модела:

- Модел: Кого търсите?
1. Ани, къде отиваш?
 2. Георгиос, докога ще учиш?
 3. Деца, какво пишете?
 4. Госпожо, какво желаете?
 5. Ще ходите ли на екскурзия?
 6. За къде заминава Стефан?
 7. За какво ще говорят на срещата?

Търся приятелката си.

- на лекции.
 до късно.
 съчинение.
 едно кафе.
 Не,
 за Варна.
 за децата.

5 Работете по модела:

- Модел: Той се събужда рано.
1. Тя говори добре български език.
 2. Аз вечерям винаги вкъщи.
 3. Ние следваме психология.
 4. Те учат редовно.
 5. Вие пътувате с автобус.
 6. Тя търси програмата.

Те събуждат ли се рано?

- Вие ли добре?
 Ти ли вкъщи?
 Те ли психология?
 Тя ли редовно?
 Той ли с автобус?
 Вие ли я?

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Сезоните в Кипър

В Кипър има четири сезона: пролет, лято, есен и зима.

През пролетта времето е много приятно и топло. Само понякога вали дъжд. Дърветата и цветята цъфтят и е много красиво.

През лятото е слънчево и горещо, затова почти всички хора отиват на плаж да правят сънчеви бани и да се къпят в морето. В горещите летни дни морската вода е хладна и приятна. За децата е най-весело.

През есента в Кипър има много плодове и зеленчуци. Понякога духа вятър и вали дъжд, но не е студено.

През зимата става студено, но в Кипър почти не вали сняг – сняг има само в планината и хората отиват там да карат ски и шейни. В градовете и край морето няма сняг, но понякога духа студен и силен вятър. Въпреки че зимата в Кипър не е така студена като в България, хората се обличат с топли дрехи и чакат да дойде пролетта.

Урок

7

1 Работете по модела:

Модел: Утре ще ходим на театър.

Ти ще ходиш ли?
 Аз няма да ходя.

1. На следващата спирка ще слеза.
2. Той ще си купи речник.
3. Те ще ни почакаат.
4. Ние ще го познаем.
5. Тя ще поръча сандвичи.
6. Аз ще взема едно капучино.

- Вие ли?
 Ние
 Тя си ли речник?
 Тя
 Те ни ли?
 Те
 Вие го ли?
 Вие
 Вие ли?
 Те
 Ти ли?
 Тя

2 Работете по модела:

Модел: Ще си подреда книгите.

А ти няма ли да си подредиш своите?

1. Ще си купим билети за кино.	А вие
2. Ще заминат във вторник.	А тя
3. Ще слушам лекцията.	А те
4. Ще превежда новата статия.	А ти
5. Ще изчистим стаята в събота.	А той
6. Ще върнете парите навреме.	А ние

3 Подчертайте кратките притежателни местоименни форми:

1. Ще му купят апартамент. Ще купят апартамент му.
2. Филмът им има успех. Разказваме им филма.
3. Ще й отговоря с писмо. Писмото й закъснява.
4. Домашното ми е с грешки. Показва ми домашното.
5. Ще ти подаря книга. Книгата ти е интересна.
6. Тортата ви е вкусна. Ще ви направя торта.

4 Работете по модела:

Модел: Тя **пише** редовно писма на майка си.

Тя бърза да **напише** писмото (пиша, напиша).

1. Аз й се често по телефона.
Чака да й се (обаждам, обадя).
2. Ти не на никого.
Ще ни по-късно (казвам, кажа).
3. Всеки ден ние хляб.
Утре също ще хляб (купувам, купя).
4. Той често имейли от чужбина.
Довечера ще нов имейл (получавам, получа).
5. Понякога те късно.
В неделя ще късно (ставам, стана).
6. Всяка сутрин тя за работа навреме.
И днес ще навреме (тръгвам, тръгна).

5 Отговорете на въпросите по модела:

Модел: Защо излизаш рано?

Трябва да **изляза**.

1. Защо купуваш списанието?	Искам да
2. Защо изпращаш телеграма?	Трябва да
3. Защо отивате на разходка?	Искаме да
4. Защо <u>й</u> дава учебника?	Трябва да <u>й</u> го
5. Защо не идват навреме?	Не искат да
6. Защо не затваряш вратата?	Не мога да

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Рожден ден

За рождения си ден Петя кани много гости. Ще дойдат колегите й от групата й и всички нейни приятели. Тя купува всичко за ядене и пиене, а тортата я приготвя майка й. Петя си облича най-хубавата рокля и вече е готова, когато на вратата се звъни. Петя отваря и вижда Константин с огромен букет от рози.

Константин: Честит рожден ден! Пожелавам ти щастие и успехи!

Петя: Благодаря ти, Константине! Заповядай, влез! Цветята са прекрасни!

Константин: Другите гости тук ли са?

Петя: Даниела е тук и ми помага. Подари ми една хубава книга.

Константин: Петя, приеми и от мене един малък подарък!

Петя: Гривната е прекрасна! Много ми харесва, благодаря ти за вниманието!

Урок

8

1 Напишете по друг начин следните изрази:

1. Блуза от коприна.
2. Ръкавици от вълна.
3. Гривна от злато.
4. Риза от памук.
5. Ключ от желязо.
6. Маса от дърво.
7. Обувки от кожа.
8. Колие от сребро.

2

Работете по модела:

Модел: Може ли да си поръчаме вечеря?

1. Може ли да влязат веднага?
2. Може ли да потърсите преподавателя?
3. Може ли да дойдем у вас?
4. Може ли да намериш пари?
5. Може ли да избере хубав подарък?
6. Може ли да седнат на тази маса?

Може да си поръчате.
Не може да си поръчате.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3

Отговорете на въпросите по модела:

Модел: – Ани ли чакаш?

– Да, **нея**.

1. – Мене ли питате?
2. – Преподавателя ли търсите?
3. – Тя дъщеря ли си изпраща?
4. – Нас ли очаквате?
5. – Стефан ли обичаш?
6. – Родителите си ли слушате?

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

4

Работете по модела:

Модел: – На Петър ли говориш?

– Да, **на него**.

1. – На Ваня ли изпращаш цветя?
2. – На студентите ли обяснява урока?
3. – На нея ли се обаждат?
4. – На Майк ли носиш кафето?
5. – На вас ли пишат имейли?
6. – На мене ли отговаряш?

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

– Да,

5

Отговорете на следните въпроси, като изпишете цифрите с думи:

1. Коя дата ще бъде утре?
2. На коя дата сте роден(а)?
3. На коя дата е Коледа?
4. Кога започва учебната година?
5. В коя година е родена приятелката Ви?
6. На колко години сте?

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Къде ще вечеряме?

Ваня пита Стефан къде ще вечерят. Той ѝ предлага да отидат в новия индийски ресторант. Посреща ги усмихнат сервитьор и им посочва една свободна маса. Той им носи менюто и те си избират по една морска салата, пиле с кърви, ориз със зеленчуци и бутилка бяло вино. И на двамата много им харесва индийската кухня. По-късно сервитьорът ги пита какво предпочитат за десерт. Ваня казва на нея да ѝ донесе ягодов сладолед, а на Стефан – шоколадова торта. Накрая двамата приятели плащат и си тръгват доволни от ресторанта.

Граматична задача

Разкажете следния анекдот:

В ресторанта

- Момче, донеси ми една пържола!
- С удоволствие. Ей сега!
- Може и без удоволствие, но непременно с повече картофи – казва габровецът.

Урок

9

1

На празните места поставете форма за несвършен или свършен вид на необходимите глаголи:

1. Майк обикновено рано.
2. Щом като отива в банята.
3. Редовно си вестник.
4. След като си, се качвам в автобуса.
5. Всеки ден на лекции.
6. Преди да, закусвам.
7. Често из парка.
8. Като, се връщам вкъщи.

2 **Работете по модела:**

Модел: Измий си ръцете преди ядене!

Ще си ги измия.

1. Среши си косата преди да излезеш!	я
2. Изчисти си обувките!	ги
3. Избърсни се най-послед!	
4. Облечи се топло!	
5. Сложи си сакото!	го
6. Обуй си маратонките!	ги

3 **Открийте грешките в изреченията:**

1. Всеки ден си мия със сапун.	4. Тя си облича бързо.
2. Той се обува обувките.	5. Те се бършат лицето.
3. Ние се мием зъбите.	6. Детето се реши косата.

4 **Напишете изречения със следните възвратни глаголи:**

срещаме се

виждаме се

помагаме си

разказваме си

обичаме се

пишем си

5 **Попълнете празните места със се и си:**

Николай събужда рано. След това отива в банята, където бърсне и мие. Мие ръцете и лицето, бърше и връща в стаята. После съблича пижамата, обува чорапите, панталона и обувките и облича ризата. Взема чантата и тръгва за университета.

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

Работният ден на Елена

Елена е студентка. Всяка сутрин става в 6.30 часа. Събужда се сама преди часовникът да звънне. После събужда и съквартирантката си. Като станат, двете правят гимнастика, а после отиват в банята и се мият. След като си измият лицето, ръцете и зъбите, те се бършат с кърпа и се решат. Обличат се и си приготвят учебниците и тетрадките за лекции. Закусват в сладкарницата на университета.

Всеки ден имат лекции от 8 ч. до 13 ч. После обядват в стола. Следобед отиват в библиотеката и четат, докато стане време за вечеря.

Вечер гледат телевизия или излизат с приятели и си лягат да спят в 11 часа.

1 **Работете по модела:**

Модел: Всеки петък **се обаждам** на родителите си.

Днес е петък и те чакат да **се обадя**.

1. Често се разхождам по улиците на София.	Следобед аз и Ани ще в центъра.
2. Понякога слизам по стълбите.	Днес бързам и ще с асансьора.
3. Редовно си купувам вестник „24 часа“.	Утре искам вестник „Спорт“.
4. Винаги ставам в 6.30 часа.	Утре е събота и мога по-късно.
5. Обикновено закусваме кафе и кифли.	Днес решаваме баничка с кисело мляко.
6. Всеки ден се срещам с приятелите си.	Днес пристига майка ми и няма с тях.
7. Иван редовно купува хляб.	Довечера е на концерт и няма да може
8. Иван и Петър често разказват за родния си град.	Днес те молят Майк за Лондон.

2 **Променете изреченията по модела:**

Модел: Моля те, **седни и работи!**

Хайде, **сядай да работиш!**

1. Моля ви, седнете и пишете!	Хайде,
2. Ваня, иди и се облечи!	Хайде,
3. Иво, иди и купи плодове!	Хайде,
4. Пламене, седни и чети!	Хайде,
5. Ани, почакай и виж какво ти нося!	Хайде,
6. Мария, седни и чуй песента!	Хайде,
7. Деца, идете и си легнете!	Хайде,
8. Чуй и разбери откъде се връща Петър!	Хайде,

3 **Работете по модела:**

А. Модел: **Трябва да отворя** прозореца.

Добре, **отвори го!**

1. Трябва да се обадя по телефона.	Добре,
2. Трябва да ти кажа нещо.	Добре,
3. Трябва да купим сирене.	Добре,
4. Трябва да станем веднага.	Добре,
5. Трябва да взема чадъра.	Добре,

6. Трябва да тръгнем утре.
7. Трябва да изпратя писмото.
8. Трябва да се върнем рано.

Добре,!
 Добре,!
 Добре,!

Б. Модел: Сега не мога да отида в магазина.

Добре, **иди по-късно!**

1. Сега не мога да дойда при тебе.
2. Сега не мога да изляза от къщи.
3. Сега не мога да вляза в стаята.
4. Сега не мога да му дам парите.
5. Сега не мога да сляза в градината.
6. Сега не мога да видя снимките.
7. Сега не мога да ям нищо.
8. Сега не мога да отида на екскурзия.

Добре,!
 Добре,!
 Добре,!
 Добре,!
 Добре,!
 Добре,!
 Добре,!
 Добре,!

В. Модел: Да отидем ли веднага?

Да, **идете!**

1. Да влезем ли?
2. Да тръгнем ли?
3. Да слезем ли?
4. Да дойдем ли?
5. Да видим ли?
6. Да излезем ли?
7. Да дадем ли?
8. Да ядем ли?

Да,
 Да,
 Да,
 Да,
 Да,
 Да,
 Да,
 Да,

4 Работете по модела:

Модел: Искам да дойда с тебе.

По-добре **не идвай!**

1. Искам да тръгна рано.
2. Искам да седна за малко.
3. Искам да дойда по-късно.
4. Искам да изляза за минута.
5. Искам да кажа нещо на Ани.
6. Искам да отида на опера.
7. Искам да се върна при тебе.
8. Искам да му дам парите.

По-добре!
 По-добре!
 По-добре!
 По-добре!
 По-добре!
 По-добре!
 По-добре!
 По-добре

5 Работете по модела:

А. Модел: Сега не мога да **купя** хляб.

Сега **не купувай**, но после **купи!**

1. Сега не мога да ти кажа нищо.
2. Сега не мога да закуся веднага.
3. Сега не мога да стана рано.
4. Сега не мога да отворя прозореца.
5. Сега не мога да помогна на Иван.
6. Сега не мога да се върна рано.
7. Сега не мога да отида на разходка.

Сега, но после!
 Сега, но после!
 Сега, но после!
 Сега, но после!
 Сега, но после!
 Сега, но после!
 Сега, но после

Б. Модел: Докога ще четеш?

Не знам, имам още много за **четене**.

1. Докога ще пишеш?
2. Докога ще учиш?
3. Докога ще разказваш?
4. Докога ще чистиш?
5. Докога ще миеш?
6. Докога ще переш?
7. Докога ще гладиш?

Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за
 Не знам, имам още много за

Грамматична задача

Напишете бележка на своя приятел:

Вечерта ще имате гости, но нямате време да пригответе нищо. Помолете приятеля си да изчисти стаята, да подреди книгите, да отиде в магазина да купи някакъв алкохол и безалкохолни напитки. Към шест часа да нареже салама, който е в хладилника и да направи сандвичи. Обяснете му, че ще се върнете след лекции към седем часа.

Диктовка

Слушайте преподавателя и след това проверете написаното сами:

На покупки

Близко до моята квартира има голям гастроном. В него продават месо, хляб, колбаси, захар, мляко, сирене и други неща. Магазинът е на самообслужване – купувачите сами вземат продуктите, които желаят – прясно мляко, бутилка олио, пакет ориз, буркан компот, кутия шоколадови бонбони, пакетче чай или кафе.

Вчера аз и моята съквартирантка отидохме на покупки там. Взехме кошница и сложихме в нея два хляба, две пакетчета масло, два сапуна и един прах за пране. На щанда за месо взехме едно пиле, четвърт телешки салам и 15 яйца.

От щанда за плодове и зеленчуци купихме портокали, банани, круши и моркови. После платихме на касата.